

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ХОГОКЗ
Освітній центр

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор науково-дослідного
інституту ХОГОКЗ

Ю. Б. Мельник

22 квітня 2018 року

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Харків
“ХОГОКЗ”
2018

УДК 37.091.315.7:37.091.12:005.963(072)
DOI 10.26697/SRI.KRPOCH/Melnyk.Yu.3.2018
М 48

Розробник:

Мельник Юрій Борисович,
доктор філософії з освітніх наук (PhD), доцент,
психолог вищої кваліфікаційної категорії, “Практичний психолог – методист”

Рекомендовано:

Вченою радою
Науково-дослідного інституту ХОГОКЗ
(протокол № 1 від 22.04.2018 р.)

Погоджено:

Науково-методичною радою
Науково-дослідного інституту ХОГОКЗ
(протокол № 1 від 22.04.2018 р.)

Директор Освітнього центру,
Заступник директора науково-дослідного інституту ХОГОКЗ,
доктор філософії з економічних наук (PhD), доцент
22 квітня 2018 року

І. С. Пипенко

Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: робоча прогр. навч. дисципліни. Харків: ХОГОКЗ. 2018. 19 с.
doi:10.26697/SRI.KRPOCH/Melnyk.Yu.3.2018

Робоча програма навчальної дисципліни “Педагогіка вищої школи” призначена для підготовки магістрів, здобувачів первинної спеціалізації, слухачів післядипломної освіти, перепідготовки та підвищення кваліфікації в системі педагогічної освіти.

© Мельник Ю. Б., 2018.
© НДІ ХОГОКЗ, 2018.

1. Опис навчальної дисципліни

Інформація про викладача	
Ім'я та прізвище	Юрій МЕЛЬНИК
Наукова ступінь	доктор філософії з освітніх наук (PhD)
Вчене звання	доцент
Посада	директор
Місце роботи	Науково-дослідний інститут ХОГОКЗ
Структурний підрозділ/кафедра	Освітній центр ХОГОКЗ
Контакти	https://institute.culturehealth.org
Email	sci.res.institute@gmail.com

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	очна / заочна форма навчання
Статус дисципліни	базовий	цикл загальної підготовки
Мова викладання		українська
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: ...	
Блоків змістових модулів – 1	Спеціальність: ...	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 9		Семестр: 1-й
ІНДЗ – не передбачене		
Загальна кількість годин – 90		Лекції – 18 год.
		Практичні, семінарські – 34 год.
		Самостійна робота – 36 год.
		Вид контролю: залік – 2 год.

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання 54/36

для очної форми навчання 16/74

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – дати слухачам цілісну систему знань про освіту у вищій школі, розкрити концепції, основні теорії, методологію, технології та методи викладання навчальних дисциплін в університетській освіті, а також оволодіння комплексом професійних умінь та навичок необхідних для здійснення їхніх майбутніх обов'язків, повноважень та функцій..

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати: структуру і зміст навчального процесу в закладі вищої освіти; основи організації роботи викладачів, кафедри, деканату, адміністрації; специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи; принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії з студентами; різноманітні дослідно-експериментальні форми педагогічної діяльності; засоби активізації пізнавальної діяльності аудиторії здобувачів; методи забезпечення ефективного управління навчально-творчою діяльністю здобувачів;

Уміти: творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін; планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять; використовувати у педагогічній практиці найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку здобувачів; організовувати і проводити науково-методичну роботу; розробляти ефективну дидактичну систему організації навчально-виховного процесу; використовувати сучасні педагогічні технології організації освітньо-виховного процесу; використовувати засоби активізації навчально-творчої діяльності аудиторії здобувачів та інноваційні методи навчання; апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі педагогічного процесу;

Володіти та відтворювати: досвідом практичної педагогічної діяльності шляхом самостійного вибору та застосування типових методів діяльності в галузі інтеграційних процесів в освітній галузі; вирішувати фахові завдання шляхом застосування нових форм і методів організації та управління освітнім процесом та організації соціального середовища;

Бути ознайомленим із понятійним апаратом, необхідним для організації навчально-виховної діяльності за фахом; теоретичними положеннями педагогіки та інформаційного забезпечення навчально-виховної діяльності; практикою організації діяльності педагогів у закладах вищої освіти достатньої для виконання у повному обсязі своїх функціональних обов'язків, формування і впровадження власних поглядів, можливих напрямів розвитку педагогічного забезпечення. Мати уявлення про законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти; структуру вищої освіти в Україні та інших країнах.

Компетентності, які формує навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи»:

1. Комунікативними:

- 1) здатність до аналізу та синтезу основних положень керівних документів системи вищої освіти;
- 2) уміння організовувати і планувати свою навчально-виховну діяльність;
- 3) базові знання з історії становлення вищої освіти в Україні;
- 4) базові знання з педагогіки вищої школи;
- 5) базові знання з професії щодо управління якістю підготовки фахівців у вищих навчальних закладах;
- 6) комунікативні навички з рідної мови;
- 7) елементарні комп'ютерні навички;

- 8) навички оперування інформацією (здатність отримувати та аналізувати інформацію з різних джерел);
- 9) здатність вирішувати проблеми;
- 10) здатність приймати рішення.

2. Міжособистісними:

- 1) здатність до критики та самокритики;
- 2) здатність працювати в команді;
- 3) міжособистісні навички;
- 4) здатність працювати в міждисциплінарній команді;
- 5) здатність співпрацювати з експертами в інших предметних областях;
- 6) здатність сприймати різноманітність та між культурні відмінності;
- 7) здатність працювати в міжнародному контексті;
- 8) прихильність до етичних цінностей.

3. Системними:

- 1) знання основних документів Болонського процесу;
- 2) знання особливостей структури і основних вимог ECTS;
- 3) базові знання щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) у ЗВО України та освітньо-кваліфікаційні рівні (ступенева освіта) в Україні;
- 4) здібність до навчання;
- 5) здатність застосовувати знання на практиці;
- 6) дослідницькі здібності;
- 7) здатність адаптуватися до нових ситуацій;
- 8) здатність генерування нових ідей (творчості);
- 9) здатність до лідерства;
- 10) розуміння культур та звичаїв інших країн;
- 11) здатність працювати автономно над педагогічною та науковою літературою і періодикою, постійно підвищувати рівень педагогічних та соціально-політичних знань;
- 12) здатність до розробки проектів та керування ними;
- 13) здатність до ініціативи і підприємництва;
- 14) відповідальність за якість;
- 15) прагнення до успіху.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки вищої школи														
Заняття 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Навчальні питання. 1. Предмет, мета, завдання та функції педагогіки вищої школи. 2. Категоріально-понятійний апарат педагогіки вищої школи. 3. Вища освіта, її роль та структура в Україні.	2	2						2	2					
Питання для самостійного опрацювання. 1. Місце педагогіки вищої школи в системі пед. наук. 2. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. 3. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.	4						4	4						4
Заняття 2. Загальні основи педагогіки вищої школи. Навчальні питання. 1. Система та зміст вищої освіти в Україні. 2. Основні типи ЗВО в Україні. 3. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти України.	2				2			4						4
Разом за змістовим модулем 1	8	2			2		4	10	2					8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Очна форма навчання						Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.		с.р.	л	гр.	сем.	к.р.	інд.
Змістовий модуль 2. З історії вищої педагогічної освіти													
Заняття 1. З історії вищої педагогічної освіти. Навчальні питання. 1. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої школи в Україні. 2. Вища педагогічна освіта за кордоном.	2	2					4						4
Питання для самостійного опрацювання. 1. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. 2. Система освіти в Україні, її структура. 3. Принципи діяльності освітніх закладів.	4					4	4						4
Заняття 2. З історії вищої педагогічної освіти. Навчальні питання. 1. Передісторія вищої школи в Україні. 2. Система вищої освіти у провідних країнах Заходу та Сходу.	4				4		4			4			
Разом за змістовим модулем 2	10	2			4		4	12		4			8
Змістовий модуль 3. Специфіка діяльності викладача і студента в закладі вищої освіти													
Заняття 1. Специфіка діяльності викладача і студента в закладі вищої освіти.	2	2					2	2					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Навчальні питання. 1. Специфіка та основні напрями діяльності викладача ЗВО. 2. Студентство як соціальна група.														
Питання для самостійного опрацювання. 1. Куратор. 2. Професіограма куратора вищої школи. 3. Функції куратора.	4						4	4						4
Заняття 2. Специфіка діяльності викладача і студента в закладі вищої освіти. Навчальні питання. 1. Основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти. 2. Права і обов'язки здобувачів ВО. 3. Адаптація студентів у ЗВО.	4				4			4						4
Разом за змістовим модулем 3	10	2			4		4	10	2					8
Змістовий модуль 4. Зміст, форми, методи та прийоми навчання в закладі вищої освіти														
Заняття 1. Зміст, форми, методи та прийоми навчання в закладі вищої освіти. Навчальні питання. 1. Поняття про дидактику вищої школи. 2. Зміст освіти як проблема дидактики вищої школи.	2	2						2	2					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
3. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі.														
Питання для самостійного опрацювання. 1. Навчальний план, навчальна програма, підручник вищої школи. 2. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.	4						4	4						4
Заняття 2. Методологічні основи навчання у вищій школі. Навчальні питання. 1. Педагогічна характеристика провідних видів навч. занять. 2. Проблемно-пошуковий метод. 3. Лекція та її провідне значення в реалізації процесу навчання. 4. Методика реалізації навчально-виховних цілей під час семінару. 5. Методика реалізації навчально-виховних цілей під час практичного та групового занять. Завдання на самостійну роботу: Сутність принципів виховання.	4				4			4						4
Разом за змістовим модулем 4	10	2			4		4	10	2					8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання						Заочна (дистанційна) форма навчання							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.		с.р.	л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 5. Виховання особистості в колективі														
Заняття 1. Виховання особистості в колективі. 1. Поняття про методи, прийоми виховання, засоби і форми організації виховної роботи. 2. Класифікація методів виховання. 3. Педагогічні умови використання методів виховання.	2	2						2						2
Питання для самостійного опрацювання. 1. Характеристика окремих методів виховання. 2. Класифікація форм організації виховної роботи.	4						4	2						2
Заняття 2. Базова культура особистості: зміст і шляхи форм. Навчальні питання. 1. Виховання громадянської культури. 2. Виховання розумової культури. 3. Філософсько-світоглядна підготовка. 4. Виховання моральної культури. 5. Виховання екологічної культури. 6. Трудове виховання і	4				4			4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
профорієнтація. 7. Виховання естетичної культури. 8. Формування психологічної культури. 9. Формування фізичної культури. 10. Формування культури здоров'я.														
Разом за змістовим модулем 5	10	2			4		4	8						8
Змістовий модуль 6. Сучасні технології навчання														
Заняття 1. Сучасні технології навчання. Навчальні питання. 1. Сутність і взаємозв'язок понять “освітні технології”, “педагогічні технології” та “навчальні технології”. 2. Класифікація педагогічних технологій. 3. Характеристика нових інформаційних технологій.	2	2						4						4
Питання для самостійного опрацювання. Класифікація педагогічних технологій: 1. Модульно-рейтингова технологія навчання. 2. Технологія проблемного навчання. 3. Групові технології та їх	4						4	4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Заняття 2. Педагогічні та організаційні аспекти активізації навчальної діяльності суб'єктів навчання. Навчальні питання. 1. Індивідуалізація навчально-пізнавальної діяльності. 2. Педагогічні засади та методика застосування сучасних технологій навчання.	4				4			2			2			
Разом за змістовим модулем 6	10	2			4		4	10			2			8
Змістовий модуль 7. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у закладах вищої освіти														
Заняття 1. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у закладах вищої освіти. Навчальні питання. 1. Функції та основні принципи контролю. 2. Види контролю та форми перевірки знань, умінь, навичок студентів. 3. Методи контролю.	2	2						2	2					
Питання для самостійного опрацювання. 1. Поняття про засоби навчання. 2. Прості засоби. 3. Складні засоби.	4						4	4						4
Заняття 2. Діагностика навчання. Навчальні питання.	4				4			4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
1. Діагностика результатів навчання. 2. Контроль результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. 3. Тестування рівня засвоєння змісту освіти. 4. Оцінювання результатів навчання.														
Разом за змістовим модулем 7	10	2			4		4	10	2					8
Змістовий модуль 8. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури														
Заняття 1. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури. Навчальні питання. 1. Значення дослідницької діяльності студентів. 2. Магістерські роботи та їх типи. 3. Загальні і специфічні вимоги до магістерської роботи.	2	2						2						2
Питання для самостійного опрацювання. 1. Розробка плану проспекту дипломної роботи. 2. Розробка плану тез або статті.	4						4	2						2
Заняття 2. Інноваційні процеси в освіті. Навчальні питання. 1. Інновації в освіті.	4				4			4					4	4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
2. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки. 3. Підвищення кваліфікації викладачів і їх атестація.														
Разом за змістовим модулем 8	10	2			4		4	8						8
Змістовий модуль 9. Основи управління у вищій школі														
Заняття 1. Педагогічний менеджмент. Навчальні питання. 1. Процес управління. 2. Поняття про процес управління. 3. Функції внутрішньо вузівського управління. 4. Прийняття рішень.	2	2						2						2
Питання для самостійного опрацювання. 1. Опрацювати Закон України "Про вищу освіту" (2014 р.). 2. З'ясувати функціональні обов'язки керівника ЗВО і керівників його структурних підрозділів. 3. Сформулювати 8–10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування.	4						4	2						2
Заняття 2. Управління: суть, історія розвитку, сучасний стан управління освітою.	4				4			4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Навчальні питання. 1. Поняття про управління, менеджмент, педагогічний менеджмент. 2. Державне управління системою вищої освіти. 3. Управління ЗВО. 4. ЗВО як педагогічна система й об'єкт управління.														
Заняття 3. Контрольна робота	2						2				2			2
Разом за змістовим модулем 9	12	2			4		2	4						
Підготовка до контрольної роботи								2						2
Захист контрольної роботи								2				2		
Залік з оцінкою														
Усього за дисципліну	90	18			34		2	36	90	8		6	2	74

4. Критерії оцінювання знань здобувачів

Оцінювання знань слухачів здійснюється відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу в НДІ ХОГОКЗ».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою закладу	
A “Відмінно”	Відмінно	90 - 100	Здобувач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B “Дуже добре”	Добре	82 - 89	Здобувач виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C “Добре”		74 - 81	Здобувач виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
D “Задовільно”	Задовільно	64 - 73	Здобувач виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
E “Достатньо”		60 - 63	Здобувач виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
F _X “Незадовільно”	Незадовільно	40 - 59	Здобувач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F “Незадовільно”		1 - 39	Здобувач не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

5. Методичне забезпечення

1. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: в схемах і таблицях: навч.-метод. посіб. Харків: ХОГОКЗ, 2016. 64 с.
doi:10.26697/9789669726063.2016
2. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: силабус: навч.-метод. посіб. Харків: ХОГОКЗ, 2018. 27 с.
doi:10.26697/SRI.KRPOCH/Melnyk.Yu.2.2018
3. Мультимедійні засоби навчання з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи». Змістовий модуль 1-9.
4. Плакати за темами змістових модулів 1-9 навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

6. Рекомендована література

Основна

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
3. Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи. Вид. 2-ге, допов. і переробл. Київ: Ленвіт, 2007. 194 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
5. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посіб./за ред. В. І. Лозової. Харків: ОВС, 2006. 496 с.

Допоміжна

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних “Законодавство України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20180101#Text>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних “Законодавство України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905#Text>
3. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. Київ: Либідь, 2008. 848 с.
4. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б. Педагогіка вищої школи. Харків: Вид-во НФаУ, 2011. 24 с.
5. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. Харків: ХДПУ ім. Г. С. Сковороди, 1997. 338 с.
6. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2012. № 1. С. 29–33.
7. Мельник Ю. Б. Основи психотехнологій: прогр. та навч.-метод. матеріали. Вид. 3-є, перероб. і допов. Харків: ХНПУ, 2011. 64 с.
8. Мельник Ю. Б. Упровадження програмованого навчання у вищій військовій навчальній заклад. *Честь і закон*. 2016. № 4(59). С. 50–54.
9. Мельник Ю. Б. Щодо ідеї створення здорового освітнього середовища. *Новий колегіум*. 2013. № 3(73). С. 21–25.
10. Мельник Ю., Пипенко І. Запровадження педагогічної логістики у вищій школі. *Науковий вісник Львівської академії. Сер. Педагогічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 100–105.
11. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ, 2007. 232 с.
12. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./З. Н. Курлянд та ін. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ: Знання, 2005. 399 с.

13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Київ: Академвидав, 2018. 456 с.
14. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посіб./за заг. ред. В. І. Лозової. Харків: Апостроф, 2011. 408 с.
15. Melnyk Y., Pypenko I. Innovative potential of modern specialist: the essence and content. *Psychological and pedagogical problems of modern specialist formation*/ed. by Yu. B. Melnyk. Warsaw: ANAGRAM; Kharkiv: KRPOCH, 2017. P. 9–16. doi:10.26697/9789669726094.2017.9

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: веб-сайт. URL: <https://dnrb.gov.ua>
2. Міністерство освіти і науки України: веб-сайт. URL: <https://www.mon.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Academia: website. URL: <https://www.academia.edu>
5. Google Scholar: website. URL: <https://scholar.google.com>
6. Scopus database: website. URL: <https://www.scopus.com>
7. Web of Science database: website. URL: <https://webofknowledge.com>

Розробник: доктор філософії з освітніх наук (PhD), доцент,
Директор науково-дослідного інституту ХОГОКЗ

Ю. Б. Мельник